

Каліграфія – дивовижне мистецтво, відкрите для кожного

З нагоди святкування Дня української писемності та мови до студентів Інституту журналістики завітала майстер каліграфічного письма **Ольга Верменич**. Захід відбувся за підтримки В'ячеслава Швеця та з ініціативи студентки I курсу Діани Сярки. Тема зустрічі: «Українська готика: сучасні написи старовинними інструментами».

Гостя відразу зізналася: **«Я захоплююся каліграфією і передаю своє захоплення, як вірус, іншим людям»**. Надмірна кількість інформації, невпинна динаміка «розривають» сучасну людину. А каліграфія — то медитація, що лікує «пошматовану» свідомість. Китайці кажуть, що писати треба на видиху. Тобто кожен рух має бути виходом самого себе назовні через кінчик пера, калама або пензля. Каліграфія — це ще й один із способів саморозвитку.

Багато людей, коли чують слово «каліграфія», уявляють собі східні її зразки і не знають, що існує багато слов'янських надбань у цьому мистецтві.

Коли ж ми говоримо про власне слов'янську каліграфію, варто зазначити, що вона поділяється на чотири стилі.

Перший — в'язь — один з типів кириличного декоративного письма, поширеного в пам'ятках писемності українців, білорусів та румунів. Завданням в'язі є раціональне розміщення тексту в призначеному для нього просторі із застосуванням різних способів компактного розташування букв. Іноді в'язь порівнюють із готикою, бо характери ліній схожі: звужені і видовжені по вертикалі. Цей стиль — відображення і минулого, і українських реалій.

Наступний стиль — устав. Це тип написання кириличних букв слов'янського алфавіту, який характеризується суворою геометричністю, відсутністю нахилу букв і проміжків між словами. Устав — це квадратні літери у конструкції. Протягом часу вони видозмінювалися, що було зумовлено потребою швидкого переписування текстів, і стилі ставали більш практичними. Так виник напівустав — спрощений варіант уставу, що пришвидшив письмо.

Ще один стиль – скоропис. Йому притаманні скорочування слів, виноси літер над рядком, варіації форми тих самих літер залежно від їх сусідства, пов'язування літер у слові та закарлючкваті розмахи пера. Скоропис — «своєрідний джаз у літерах».

Пізнавальною була і розповідь пані Ольги про лігатури (поєднання кількох знаків в один), їх поширення і застосування. Слухачі згодом спробували читати їх на прикладах.

Студенти також змогли застосувати на практиці отриману інформацію. Кожен мав змогу написати власне ім'я, використовуючи різноманітні форми літер, які пропонувала пані Ольга.

Також дізнались, що із очерету, бамбука або будь-якої трубчастої рослини калам легко зробити власноруч. Раніше вважалося, що найкращі калами — з очерету, що росте у пониззі Нілу. Такий інструмент «співає» під час писання: поскрипування, що з'являється під час дотику до паперу, складаються у своєрідну «пісню калама».

Цікаво було поринути в короткий екскурс мистецтвом письма та спробувати писати каламом, що так особливо поскрипував по паперові. Написи — це прояв того, що діється у твоїй голові. Якщо людина збентежена — почерк агресивний. Коли ж спокійна — почерк рівний: що в голові, те і на папері.

Діана Сярки, організаторка зустрічі, розповіла: «Мені хотілося надихнути людей таким мистецтвом, як слов'янська каліграфія. На заняттях з культури усного мовлення ми обговорювали Нестора Літописця і слов'янську писемність. І я подумала: було б цікаво навчитися писати, як Нестор. Потім тему розширили до української готики. Натрапила на доброзичливу Ольгу Верменич. На захід не змогли потрапити всі охочі, адже специфіка майстер-класу передбачає малу групу».

На зустрічі панувала неймовірно тепла атмосфера, усі гості отримали багато позитивних емоцій та корисні знання. Дякуємо організаторам за цей подарунок до Дня української писемності та мови!

Михайло Пилипчук

(фото Анастасії Кравченко)